

ΑΡΡΙΑΝΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΠΡΟΣ ΤΡΑΙΑΝΟΝ [ΑΔΡΙΑΝΟΝ]

EN H KAD

ΠΕΡΙΠΛΟΥΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΠΟΝΤΟΥ.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙ ΚΑΙΣΑΡΙ ΤΡΑΙΑΝΩ: ΑΔΡΙΑΝΩ: ΣΕΒΑ-
ΣΤΩ: ΑΡΡΙΑΝΟΣ ΧΑΙΡΕΙΝ.

I. Εἰς Τραπεζοῦντα ἡκομεν, πόλιν Ἑλληνίσα, ὡς λέγει ὁ Ξενοφῶν ἐκεῖνος, ἐπὶ θαλάττῃ φύκισμένην, Σινωπά πέων ἀποικον. Καὶ τὴν μὲν θάλασσαν τὴν τοῦ Εὔξείνου ἀσπενοι κατειδόμεν, θίσπεντερ καὶ Ξενοφῶν ἐκεῖνος καὶ σύ. (2) Καὶ οἱ βωμοὶ ἀνεστᾶσιν ἥδη, λίθου μέντοι γε τοῦ τραχέος, καὶ τὰ γράμματα διὰ τοῦ οὐκ εὑδῆλα κεχράκται· τὸ δὲ Ἑλληνικὸν ἐπίγραμμα καὶ 10 ἡμαρτημένον γέγραπται, οἵτα δὴ ὑπὸ βαρβάρων γραφέν. "Ἐγνοκα οὖν τούς τε βωμοὺς λίθου λευκοῦ ἀναθεῖναι, καὶ τὰ ἐπίγραμματα ἔγχραξι εὐσήμοις τοῖς γράμμασιν. (3) 'Ο μὲν γάρ ἀνδριὰς ἔστηκεν ὃ δύς τῷ μὲν σχήματι ἥδεως· ἀποδείχνυσι γάρ τὴν θαλατταν· τὴν δὲ ἔργα- 15 σίνα οὔτε θμοιός τοι οὔτε ἀλλως καλάς· (4) ὡςτε πέμψουν ἀνδριάτας ἀξιον ἐπονομάζεσθαι σὸν ἐν τῷ αὐτῷ τούτῳ σχήματι· τὸ γάρ χωρίον ἐπιτηδειότατον εἰς μνήμην αἴνουν.

II. Πεποίηται δὲ καὶ ὁ νέως λίθου τετραγώνου, οὐ
20 φαῦλος· ἀλλὰ τὸ τοῦ Ἐρμοῦ ἄγαλμα οὔτε τοῦ νεώ-
τεροῦ ἐστιν οὔτε αὐτοῦ τοῦ χωρίου. Εἰ δέ σοι δοκεῖ,
πέμψῃν μοι πεντάποιν μάλιστα Ἐρμοῦ ἄγαλμα· τηλι-
κούτον γάρ μοι δοκεῖ ἔσεσθαι ὃς γε πρὸς τὸν νεών σύμ-
μετρον· καὶ ἀλλό τοῦ Φιλησίου τετράπουν. (2) Οὐ
25 γάρ ἀπὸ τρόπου δοκεῖ μοι σύνναος καὶ σύμβουλος ἔσε-
σθαι τῷ προπάτορι. Καὶ ὁ μέν τις τῷ Ἐρμῇ, ὁ δὲ τῷ
Φιλησίῳ, ὁ δὲ καὶ ἀμφοῖν θύσει παριών. Χαριοῦνται δὲ
καὶ οὗτοι κάκεινοι τῷ τε Ἐρμῇ καὶ τῷ Φιλησίῳ· τῷ
μὲν Ἐρμῇ, ὅτι τὸν ἔγγονον αὐτοῦ τιμῶσιν· τῷ δὲ Φι-
30 λησίῳ, ὅτι τὸν αὐτοῦ προπάτορα· (3) ὡς ἔγγειοι καὶ ἔσου-
θύτησα ἐνταῦθα, οὐχ ὥσπερ δὲ Ξενοφῶν ἐν Κάλπης λι-
μένι δοῦ ἀμάξεις βοῦν λαβὼν δι' ἀπορίαν ἱερείων, ἀλλὰ
τῶν Τραπεζουντίων αὐτῶν παρατκευασάντων ἱερεῖον
οὐκ ἀγεννές· καὶ ἐσπλαγχνευασάμεθα αὐτοῖς καὶ ἐπὶ
35 τοῖς σπλάγχνοις ἐπεσπείσαμεν. (4) Ὅτωρ δὲ πρώτη
τάγαθα τρχόμεθα, οὐ λανθάνομεν στὸν τε τρόπον τὸν
ἥμετερον οὐκ ὀγνοοῦντα καὶ σαυτῷ συνειδότα, ὅτι ἀξίος
εἴ. ὑπέρ δου πάντες εὑζηντο τάγαθα, καὶ ὅσοι ἥμεν
ἐλαττον ὑπὸ σοῦ εὖ πεπόνθασιν.

40 III. Ἐκ Τραπεζοῦντος δὲ δρυμθέντες τῇ μὲν πρώτῃ εἰς Ὑγειούντα λιμένα κατήρχαμεν καὶ τοὺς πεζοὺς τοὺς

ARRIANI EPISTOLA

AD TRAJANUM [ADRIANUM]

IN QUA ETIAM

PERIPLUS PONTI EUXINI.

IMPERATORI CÆSARI TRAJANO ADRIANO AUGUSTO
ARRIANUS S.

I. Trapezuntum pervenimus, urbem, ut Xenophon noster inquit (*Anab.* 7, 8, 22.), Graecam, maris in ora sitam, Sionopensem coloniam. Atque mare Euxinum summa cum voluptate conspeximus eodem ex loco, unde Xenophon quoque et tu (illud olim fuitis contemplati). (2) Stantque ibi jam arae erectae, ex aspero tamen lapide, quo fit ut litterae illis incise minus appareant; præterea Graeca inscriptio vitiōse exarata est, utpote a barbaris delineata. Statui igitur et aras albo lapide dedicare, et inscriptiones perspicuis literis insculpere. (3) Porro signum tuum habitu quidem est jucundo; mare enim monstrat; sed opere neque similis tui neque alias elegans. (4) Quare mittas statuam dignam quæ tuo nomine appelletur, hoc eodem corporis habitu: locus enim ad memorie æternitatem valde accommodatus.

II. Templum quoque ibi exstructum est ex quadrato lapide, haud contemnendum opus : at Mercurii statua neque fanum neque locum illum decet. Quocirca, si ita tibi videatur, aliud mihi Mercurii simulacrum mittas, quod quidem quinque fere sit pedum : hujusmodi enim magnitudo mihi videtur templo conveniens fore : atque aliud Philesio, quod quattuor sit pedum. (2) Haud enim mihi a ratione videtur alienum, hunc ejusdem cum progenitore suo templi et arae esse participem. Sic alius Mercurio, alius Philesio, alius etiam utriusque sacra præteriens offeret. Pergrati autem erunt et hi et illi Mercurio simul et Philesio: Merrurio, dum ejus nepotem honore prosequuntur; Philesio, dum progenitorem ejus colunt. (3) Quanobrem ipse etiam bovem illuc immolavi, non quidem, ut Xenophon olim ad Calpes portum fecit, bove ex plaustro abrepto ob hostiarum penuriam, sed ipsis Trapezuntiis splendidae hostiam prehentibus. Extis ibidem inspectis, et fusis super exta libaminibus, (4) pro quoniam primum vota nuncupaverimus, non te fugit, utpote mores nostros pernoscentem, et tibim ipsi conscient, te dignum esse pro cuius salute omnimes, etiam qui minoribus quam ego a te beneficiis affecti sunt, vota faciant.

III. Ex Trapezunte autem quum solvissemus, primo quidem die in Hyssi portum appulimus, ac pedites, qui ibi